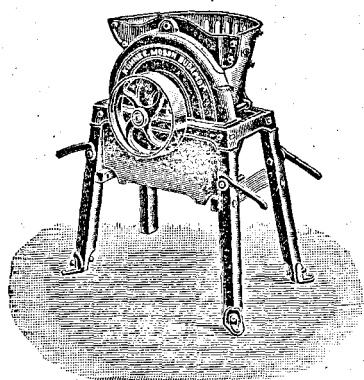
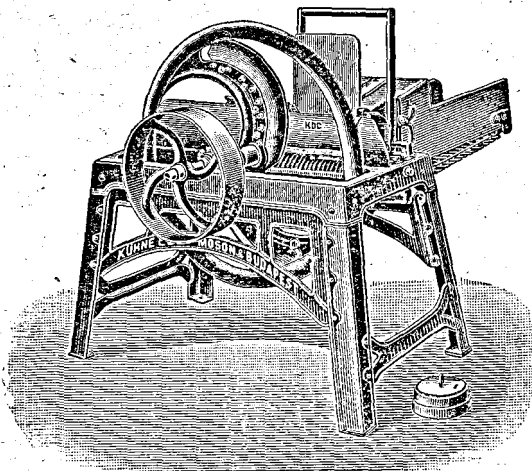

3007

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók, hengeres és tárcsás darálók, tengerimorzsolók kézi- és erőhajtásra, olajpogácsatörők, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb.

Teljes takarmánykészítő berendezések.

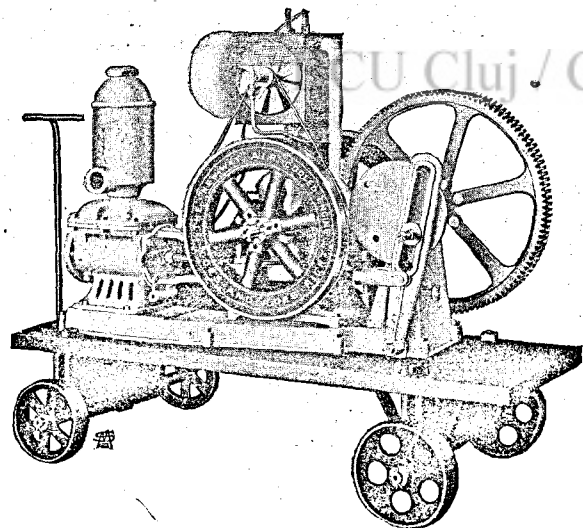

„KÜHNÉ”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. MOSONBAN

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak:
Debrecen, Kaposvár,
Szabadka, Temesvár.

„NEW-WAY” léghütéses és „AVANCE” nyersolaj- MOTORJAINK

kivitel és munkateljesítmény tekintetében minden más gyártmányt messze felülmúlnak.

3152

Egyszerű szerkezetük, üzembiztosságuk és csekély tüzelőanyagfogyasztásuk

oly előnyöket biztosítanak, hogy alkalmazásuk gazdaságosságáról a jelen körülmények között, amidőn a benzin és olaj beszerzése immár nehézségekbe nem ütközik, a szántó gazda is meggyőződik.

Felvilágosítással és leírással szolgál:

Bächer Rudolf – Melichar Ferencz

Magyarországi
vezérképviselő:

Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. sz.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

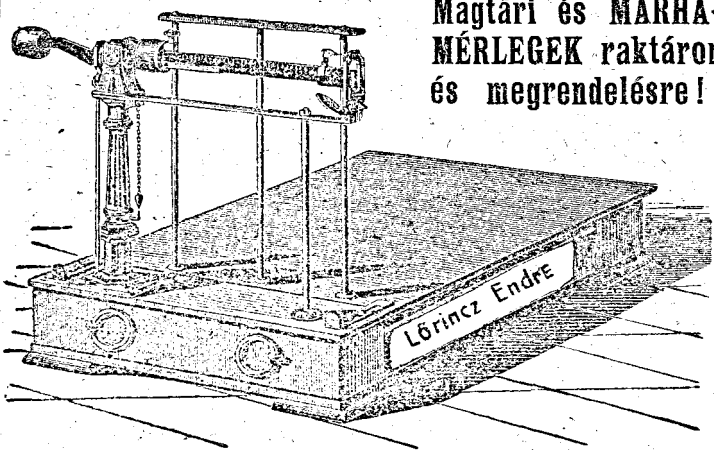
Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatású találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

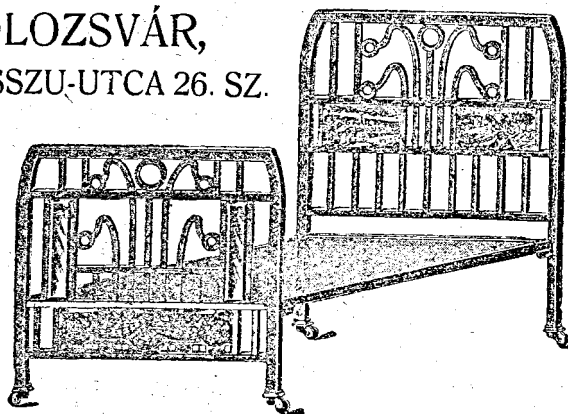
3111

Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

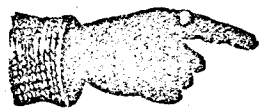

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Hazafias kötelesség most a többtermelés!

Jelentékeny műtrágyamegtakarítás mellett
tetemes terméstartóbbletet biztosít

a sortrágyázás!

Legjobb kombinált vetőgép a szabadalm.

3164

“REKORD II.”

Sorba vet.

Árajánlattal szívesen szolgál

Sorba trágyáz.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-
ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A tejihiány és a tej árának maximálása. <i>Gáspár József</i>	375
A konyhasó jelentősége az állattartásban. <i>Gynlai Károly</i>	375
Kisebbszakközlemények	376
Kormányintézkedések	377
Vegyés közlemények	377
Hirdetések.	

A tejihiány és a tej árának maximálása.

Amint haladunk befelé a télnek, mind sürribben hallhatjuk azt a panaszt, hogy elviselhetetlen magasra emelkedett a tej ára s emellett, dacára a magas áraknak, a legkisebbre redukált szükség fedezésére sem lehet elegendő tejjel jutni, mivel nem hoznak elég tejet a piacra. Hogy miért nincsen elég tej, annak oka olyan közelfekvő, hogy azt mondhatjuk: mindnyájunk előtt ismeretes: A magas állatarak kísértésbe hozták a gazdákat — eladtak minden kiselejtehető tehenet, de sőt túl is mentek azon. A gazdák kezén maradt tehenek pedig a gyöngöztakarmányozás és a gondozás elhanyagolása miatt nem adják azt a tejmennyiséget, mint azelőtt, ha pedig itt-ott meg is adnák a joggal várható mennyiséget — tej azért mégsem kerül elég piacra, mivel a falvakban is sokat használnak fel, amire kényszerítve is vannak másnemű élelmicikkeknek hiánya vagy magasáránál fogva.

Ahhoz, hogy kevés tej került a piacra, hozzájárult az ősz folyamán az a körülmény is, hogy a loállomány legjava és munkabíró részének a mezőgazdasági szolgálat alól kivonása által sok mezőgazdasági munka terelődött a tehenekre, mely, hogy nem járult a tejelválasztás fokozására, bizonyításra nem szorul. Mint számottevő tényező említhető fel arra, hogy kevés a tej, az is, hogy nincsen elég abrak-takarmány: a gabonaneműek forgalma megvan kötve, a korpához pedig nehezen lehet hozzáférni.

A tejihiányt előidéző okok tehát elég számosak s hozzá mind olyanok, melyeket a többi termelésre vezető utból nem tolhatunk félre, de sőt arra lehetünk elkészülve, hogy amíg a háború tart, újabb akadályok merülhetnek fel. Ennélfogva arról az egyszerű módjáról, a baj orvoslásának, — hogy háriítsuk el az akadályokat — eleve le kell mondanunk. Keresnünk kell tehát olyan módját a megoldásnak, melyben a meglevő akadályokkal számolunk.

A tejihiány legalább némi részben — véleményem szerint — orvosolható, ha a tej egyelőre az ár maximálás alól feloldatik. Ha pedig az ár maximálás mellett maradunk — ha

arányba hozzuk azt a tejjel hasonló természetű és értékű — hus és tojás élelmicikkekkel.

A gyakorlatban ugyanis egy liter tejet, fél kg. húst és 10 darab tojást egyenértékűnek vesznek s ezeket, mint egy-egy tál ételt szokták a közönséges polgári háztartásnál felváltva találni fel. Ennek a három fő emberi tápláléknak ugyan a vegyelemzésénél eltulodásokat látunk, de ezek korántsem mutatnak mégis akkora különbséget, mint amilyent a jelenlegi maximális árak tüntetnek fel. Jelenleg ugyanis a marosvásárhelyi piacon: fél kg. hus 2 K 40 f., 10 darab tojás 1 K 40 f., egy liter tej 32 f.-en van maximálva. Szembeállítva e három emberi tápláléknak emészthető alkotórészet, a fehérjét, zsírt és keményítőt, azt találjuk, hogy — kikezelve — a hus háromszor, a tojás pedig kétszer nagyobb értéket képvisel, mint a tej; ezen az alapon tehát a tejet, a hushoz viszonyítva 80 f.-en, a tojáshoz viszonyítva pedig 70 filléren kellene maximálni. Minthogy azonban még most az erdélyrészi városok piacán a tejnek szabadforgalmi ára ennél mindenütt kevesebb, ebből a szempontból is indokolt szabad folyására engedni a tejárak hullámozását a kínálat és kereslet alakulása szerint és csak akkor korlátozni árszabással, ha a piaci ár a viszonylagos legmagasabbat, a 80 fillért is meghaladta.

A tej árát felszabadítani a maximálás alól azért is kívánatos, hogy a nap-nap után emelkedő árak buzdítsák a gazdákat több termelésre, a tehenek jobb takarmányozására és gondozására, hogy így ha magas áron is, de fedezésre találjon legalább az a szükséglet, melynél a tej mással nem helyettesíthető.

Hogy a tejnek jelenleg maximált ára nincsen arányban a többi élelmicikkekével, a közönségesen kívül élénken bizonyítja az a körülmény is, hogy emiatt a nyílt piacról mindenütt kiszorult s elterelődött a vámsorompókig nyúló utcákra, ahol gyorsan talál vevőkre magasabb árakon a maximált áraknál.

Egész bizonyossággal állítható azonban, hogy a tej, ha a maximálás alól felszabadul is és talán emelkedik is némileg a termelése a háború tartama alatt s bizonyos ideig még azután is minden irányu szükségletet kielégíteni nem fog. Ennélfogva felvetődik annak szükségése, hogy korlátozni kell a fogyasztást hatóságai beavatkozással és társadalmi intézkedésekkel. A hatósági beavatkozásra a főváros adott példát a „tejjegyek” bevezetésével. Társadalmilag a fogyasztók, avagy közönség, aként segíthetnek a bajon, ha a tejet, kinnél mással nem helyettesíthető, a gyermekek és agok részére tartják fenn. A fogyasztók többi része pedig helyettesítse a tejet más élelmicikkel, melyre december—január havában a „disznóölések”, február—március havában pedig a tojás-termelés legfőbb időszaka nyújtanak anyagot és alkalmat. *Gáspár József.*

A konyhasó jelentősége az állattartásban.

Az állati tevékenység fentartásához úgy az állati, mint az emberi szerveknek is szükségük van a tápszerek mellett bizonyos izesítő és élvezeti szerekre is. A természetszabta tápszereket az állati szervezet nem nélkülözheti. Ezeknek hivatása és rendeltetése az, hogy a szervezet elhasznált részeinek anyagpótlására szolgáljanak. Viszont az élvezeti- és izesítőszerek alig képesítettek erre s így ezeknek inkább csak az a rendeltetésük, hogy a tápszerek oxydatiojánál mintegy közrehatókként könnyítsenek a táplálkozás munkáján s így zsongító, részben izgatósó ingerelő hatásuknál fogva némileg lendítsenek a tápszerek oxydatiojának műveleténél is.

Az állatok emésztését siettető és könnyebbítő anyagok között a háziállatok táplálkozása során kétségtelenül legelső szerepe jut a konyhasónak. Olyannyira legelső, hogy a növényevő kérődző háziállatok teljességgel nem nélkülözhetik a tápanyagok emésztését, mintegy kiegészíteni hivatott konyhasó fogyasztását, élvezetét.

Tápfelvételkor a növényevő állat a növényi tápszerrel, illetőleg annak egyes alkotórészeivel bizonyos mennyiségű tápsókat, nevezetesen kálisót szed magába, legtöbbit ebből kétségtelenül ott, ahol kálisótartalmu szerekkel műtrágyázzuk a takarmányfélét. Magában az állati orgánumban legkivált a véréredényekben állandóan találunk natriumsót, még pedig konyhasó alakjában. A fölvetett növényi tápszerfélék útján az azokban levő szénsavas kálisók a testben levő konyhasóval összekötésbe kerülnek, miáltal a szénsavdus kálisók bizonyos vegybomlást szenvednek. E vegybomlás termékeit az állati test fel nem használhatja s így azokat huzgyszervei útján eltávolítja. A kiválasztás fontos élettani műveletét a szükséges mennyiségű konyhasó jelenléte nélkül az állati szerv nem is volna képes eszközölni. Husevőknél, kivált a kizárólag husevő állatoknál a szervezetben levő sók bomlása nem képezi állandó és rendszeres vegyfolyamat tárgyát, így tehát a husevők a konyhasót a táplálkozás során inkább képesek is nélkülözni.

A kérődző állatok által felvett takarmánytápanyagok megemésztésének az előfeltétele a gyomornedvek megfelelő kiválasztása. E nedvek között nagyobb arányban szerepel a sósav, amelyet a szerv mindenképp beszerezni kénytelen;

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Saját székház. — Saját borpincék Budafokon.
— Raktárak: Nyugati pályaudvar, XX. számú közraktár. — Sertéshizláló-telepek Kőbányán.

1. Alaptőke jelenleg	— — — — —	1,270.000 korona.
2. Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete	— — — — —	730.000 korona.
3. Tartalékalap	— — — — —	320.000 korona.
4. Betéti állomány jelenleg kb.	— — — — —	3,500.000 korona.

Beosztás:

1. Vetőmagosztály	4. Géposztály	7. Tenyészállatosztály
2. Gazdasági anyagosztály	5. Gabonaosztály	8. Borértékesítőosztály
3. Szőlészeti osztály	6. Abraktakarmányosztály	9. Biztosítási osztály
10. Pénz- és hiteliügyosztály: Betétek folyószámlára: takaré- és gazdasági üzemtőkék szövetkezetünknel való elhelyezése.

Tájékoztató és belépési nyomtatványok rendelkezésre állanak.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utócai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

Beszerezőforrásként pedig elsősorban a konyhasó szerepelhet, mint amelynek jelenléte nélkül a szükséges savképződés folyamata el sem képzelhető. Ebből a szempontból tekintve, a konyhasó a növényevő állatoknál energiát biztosító valószínű tápelemtényező, amelynek így határozottan a tápszerek s nem csupán az élvezeti szerek sorában kell helyet adnunk. Állatvilágunk tápellátása során a kérdés főként akörül forog, hogy az egyes takarmányfélék maguk tartalmazzák-e elegendő mennyiségű konyhasót, avagy az állatot külön el is kell-e látnunk a szükséges konyhasóval? Hogy mennyi konyhasó és főleg abból elegendő van-e jelen egyes takarmányfélékben, az több tényezőtől függ. E tényezők legfontosabbika maga a takarmányfélék tápláló és gyarapító talajminőség; ezzel kapcsolatosan pedig annak trágyázása, istálló- és műtrágyák segítségével vételével.

Vegyzvizsgálatok a következő sótartalmat állapítják meg az egyes takarmányféléknél:

lóhere, mint száraztakarmány	0.34%
zab	0.003%
rétiszéna	0.4%
burgonya	0.002%
hüvelyesek	0.001%

Bőségebbi sótartalmat az elősoroltak közül csakis lóherénél és a szénánál, vagyis növényevő háziállataink elsőrangú takarmányánál találunk. A fentiekben elő nem sorolt ismertebb takarmánytápszerekben a lóheréfélékhez mérten ugyiszólva alig szerepel a só, mint alkotórész. Ahol tehát kevés százalékban van jelen a só, ott a tápszereket bizonyos mennyiségű konyhasóval multhatatlanul pótolni kell. Ha ezt tenni elmulasztjuk, állataink a táplálkozásban és így a tenyésztésben és a munkateljesítő erőben is egyaránt visszamaradnak.

Egyes tápszerekkel vegyzvizsgálatokat eszközölni avégből, hogy azok konyhasótartalmát megállapíthassák, felesleges volna. A jászol szélére szórt egy-két maroknyi konyhasó mindenkor tájékoztat arról, hogy sóéhes-e a jószág, vagy sem? Ha a tápszer elegendően sótartalmú, a só az állat otthagyja, vagy elszórogatja; ellenesetben mohón felnyaldossa.

A lónak adogatott szénában, zabban, árpában, szécskában stb. a ló szervezete által szükséges sómennyiség elegendő arányban található, bár a lónál is előfordul esetenként, hogy gyarapodást, kielégítő külsőt csak az esetben mutat, ha bőségesen részesül sóban. A só nagyobb mennyiségben kedvelő és fogyasztó ló, ha

ezt az élvezeti anyagot megvonjuk tőle, szőrében és általában külsejében szembe-tűnően rosszabb képet mutat; kárpótlásul pedig előszeretettel nyaldossa a savas ízű vizelettől bepiszkitott, tehát sóizű takarmányt sőt az istállók sós utóizű mészfalait is.

Szervezetének az ilyesmi semmiképp sem válik javára. Az ilyen tünetek esetén mindenesetre ajánlatos, ha az állatnak a maga normális sóadagját elég bőségesen megadjuk.

Némileg más szempontok irányadók a hizó szarvasmarháknál. Ezek az állatok nem annyira erőtápszereket, ugynevezett koncentrált anyagokat kapnak, mint inkább takarmánytömegeket, amelyeknél elsősorban a mennyiség az irányadó. Hogy a hizálás során az állati test hővesztése minél csekélyebb legyen, a tápszerféléket is legtöbbszörre melegített állapotban adagolják. Am nagy tömegekben fogyasztott ily tápláléknevek mellett az állat emésztőképessége bizonyos mértékben rendszerint renyhülni szokott, ennek ellensúlyozására az emésztőképesség fokozására a bőségebben adagolt sónál jobb izgatószerrel alig ismerünk. Ugyanigy áll a dolog a tejelő állatoknál is. Mihelyt étvágytalanságot, avagy éppen rossz emésztést állapítunk ezeknél, elsősorban is a konyhasóhoz kell fordulnunk. Nagyon is helyénvaló tehát a sóadagolás az olyan tejelő állatoknál, amelyek általában medvszegényebb, tehát szárazabb minőségű takarmányféléket kapnak. Konyhasóadagok hozzáadásával ezuton ugyanis fokozzuk a szomjuság érzetét, minek következtében az állat a nedvekben szüklőködő tápnemű pótlására bőségebb vizet is vesz magához. Minden esetben maga a természet ad nekünk e megfigyelések során megbízható utmutatásokat.

Ott, ahol a tejelő állatoknak normális étvágyát látjuk s emellett módunkban áll az állatot nedvben eléggé bőséges tápneművel is ellátnunk, a nagyobbarányú konyhasóadagolásokkal határozottan pazarlást végeznénk, sőt hozzászoktatnánk az állatot teljesen felesleges módon a konyhasó túlságos élvezetéhez, ami az emésztőképességnek végeredményben megint csak hátrányára volna.

Gazdáink túlnyomó többsége az állatok konyhasóval való ellátása körül, csupa jóindulattal, abban a tudatban, hogy a só az állatnak mindenképp javára válik, nem egyszer sópazarlást visznek véghez. A sóadagolás mennyiségét elsősorban az állat életkorához kell szabni. Minél korosabb az állat, annál nagyobb sóadagot kaphat. Így például a ló korá-

nak arányában, kaphat naponta egy-két evőkanálnyi, tehát 15—30 grammnyi konyhasót; és a tejelő tehének 20—25 grammnyi, a hizómarha legtöbbet, vagyis 50—80 grammnyi. A kisebb alkatú háziállatok közül a juh napi 3—8, a sertés napi 5—10 grammnyi konyhasó mennyiséget igényel.

Ujabbban nagyobb tért hódítanak a nevesebb külföldi állattenyésztélepek háziállattenyésztése és vadtenyésztése terén az úgynevezett nyalatókövek vagyis sózók. Egy-egy kisebb-nagyobb nyalatóknak megvan az az előnye, hogy az állat abból akkor és amnyi konyhasót nyaldos, amennyire éppen szervezetének szüksége van. A nyállal így folyékony alakban elkeveredő só az emésztési folyamatra gyakorolt hatásánál fogva kétségtelenül kedvezőbb is, mint a darabos, tömör só adagolása. A jászolrács mellett az ilyen nyalatókövek bárhol könnyűszerrel elhelyezhetők. Hizóállománynál viszont, ha arról van szó, hogy az étvágyat fokozzuk, és a hizást is előmozditsuk, célszerű a konyhasót a maga szokott, természetes mivoltában adagolni, esetleg ivóvízben oldott állapotban nyújtani.

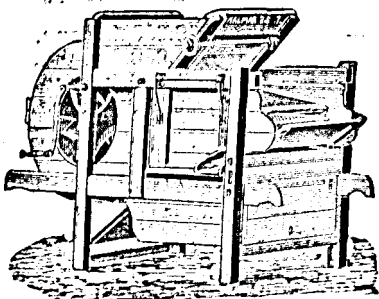
A túlságos jóakarattal adagolt konyhasó mennyiségekkel esetenként kárt okozhatunk az állatban; rendszerint hasmenés, sőt egyéb veszedelmes tünetek fogják csakhamar tudunkra adni azt, hogy túlbőséges sóadagolással megfontolatlanul bántunk.

Gyulai Károly.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A fehér és szürke lovak tisztítása. A szürke és fehér lovakat sokan már csak azért sem szeretik, mert nehéz megtisztítani. Ganajlé és egyéb piszok sokszor úgy beveszi magát a ló szőrébe, hogy kocsis legyen a talpán, míg kitisztogatja. Ennek az eljárásnak is meg van a könnyebb módja. És pedig finomra tört faszenet vízzel péppé kell gyurni és ezzel a péppel a sárgás, piszokos helyeket be kell kenni, aztán várakozni kell, míg a szőrön megszárad. Ha aztán szalmacsutakkal jól megdörzsöljük és megkeféljük, a ló rendes színét és fényességét visszanyeri.

A tej visszatarthatása ellen a teheneknél. Egy amerikai gazda állítólag csálhatatlan szert talált ki arra, hogy fejés közben a tehének tejüket egészen leadják. Mihelyt ugyanis a tehén nem akarja többé a tejet leadni, felnyutja kezét s ujjá hegyeivel a tehén gerincoszlopát közvetlenül a csipők előtt körülbelül egy percig jó erősen nyomja. Ily eljárás mellett a tehének állítólag mindig leadják tejüket egészen.

Minden gazdaságban :: Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és nélkülözhetetlenek. :: legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

**„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK”
és „HERKULES” TENGERRIMORZSOLÓK**
KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

A csalán használhatósága. Németországban általános jelszavak: mindent felhasználni, mindennemű növényt feldolgozni. A csalán használhatóságát illetően a következő ismertetés forog közközben: A csalán, mely a legsilányabb földeken megterem, semmiféle ápolást nem igényel, nagy hőséget és szigorú hideget elbir, igen hasznos növény, mely jóval több figyelmet érdemelne, mint a milyenben általában, részesítik.

Az érett csalánmag a házi szárnyasok számára első rangú takarmányul szolgál, a menyenyiben a vele való etetésnél a baromfiak a téli időkben is szorgalmasan tojnak. Hasonló eredmény érhető el a szárított s vízben megfőzött csalán levelekkel is. A csalán a konyhában is hasznosan értékesíthető. Ha még olyan kemény húst csalán levelekkel megfőzünk, az porhanyossá válik s ha nyers hús közé csalán leveleket teszünk az jóval tovább eltartható mint rendesen.

A csalánlevelek a szarvasmarhák részére első rangú takarmányt képeznek. A tehének csalánval való etetés esetén jól tejelnek, némely betegséggel szemben nagyobb ellenállást képesek kifejteni s jobban hiznak.

A csalán szárai is hasznosan értékesíthetők. E szárok megpörköltetnek s a kenderhez hasonló módon kezelik, az így nyert rostokból készülnek az ismert csalán vásznak.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A földmívelésügyi Miniszter 91806. sz. távirati értesítése az erdélyi Gazdasági Egyesülethez. Azonnali közhírrététel és becses lapjában leendő szives közlés végett is értesítem, hogy a december hatodikára behívottak bevonulását a hadügyminiszter ur a hadsereg főparancsnoksággal egyetértőleg december hatról december tizenötödikére szerdára halasztotta el.

A disznózsír, szalonna és sertéshus árának szabályozása. A hivatalos lap közli a kormány 4291. sz. rendeletét a disznózsírért, szalonnáért és sertéshusért követelhető legmagasabb árak megállapításáról. A megállapított árak, amelyek a jelenleg érvényben lévőkhöz képest jelentékenyen olcsóbbak, 1915. december 16-án lépnek életbe és március 16-ig havonta megfelelően olcsóbbodnak. A rendelet értelmében a termelővel való forgalomban követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén száz kilogramm tiszta súlyra 1915. december 16-tól 1916. jan. 15-ig bezárólag: az olvasztott disznózsírra 700 koronában; a háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsírra 660 koronában; a friss nyers szalonnára 620 koronában; 1916. január 16-tól február 15-ig bezárólag: az olvasztott disznózsírra 650 koronában; a háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsírra 610 koronában; a friss nyers szalonnára 590 koronában; 1916. évi február 16-tól március 15-ig: az olvasztott disznózsírra 600 koronában; a háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsírra 560 koronában; a friss nyers szalonnára 540 koronában; 1916. március 16-ika után az olvasztott disznózsír 550 koronában; a háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsírra 510 koronában; a friss nyers szalonnára 490 koronában állapítatik meg. A friss sertéshusnak legmagasabb árát Budapest székesfővárosban a tanács, a megyei törvényhatóságokban az alispán, a városi törvényhatóságokban a polgármester, Fiume városában és

kerületében pedig a tanács határozza meg. Ugyanezek a hatóságok állapítják meg az elkészített szalonnaféléknek, valamint az összes sertéshuskészítményeknek a termelővel való forgalomban érvényes árait is. Ezeket az árakat az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni. A kis kereskedelmi forgalomban való árusításban érvényes legmagasabb árakat ugyancsak a fent említett hatóságok tartoznak legkésőbb 1915. évi dec. hó 16-ig megállapítani és kihirdettetni. A külföldről beszerzett árukra ez a rendelet természetesen nem vonatkozik. Az ezzel egyidejűleg kiadott 4292. sz. kormányrendelet intézkedik a disznózsírnak, szalonnának és sertéshusnak vasuton, hajón, vagy gépkocsin történő kivitele esetén szükséges igazolványok tárgyában és kimondja, hogy a magyar szent korona országainak területéről a fenti cikkeket csakis az Országos Gazdasági Bizottság által kiállított szállítási igazolványok alapján lehet kivinni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A tavaszi vetőmag biztosítása. Tavasszal nagy mennyiségű vetőmagra lesz szükségük a gazdáknak, a mennyiben az őszi vetések, különösen az alföldi vidékeken igen elmaradtak s nincs is remény arra, hogy azokat befejezhessék. Ismeretes, hogy a miniszter különösen a tavaszi búzának beszerzése tekintetében utasította a Haditermény Részvénytársaságot, hogy abbol készleteket halmozzon fel, de itt nemcsak tavaszi búzáról van szó, a melyet egyébként is csak akkor lehet igénybe venni, ha februárius hava megengedi a tavaszi vetést, mert egyébként a tavaszi buza elegendő termést nem ad, de főleg árpavetőmagról van és lehet szó, a melyet legkésőbb tavasszal is el lehet vetni, a mely mint kenyérpótlótermény is figyelembe jöhet. Arra kéri tehát az OMGE a földmívelésügyi miniszteri, hogy fordítson megfelelő gondot az árpavetőmagra s utasítsa a Haditermény Részvénytársaságot, hogy megfelelő mennyiségű árpavetőmagot tartsanak készletben. Ezenfelül általánosságban figyelmeztetendőek volnának a vármegyei gazdasági egyesületek a vetőmag beszerzésére a nélkül, hogy az illető gazdasági egyesületek arra kötelezhetnének, hogy már most mondják meg, hol, kitől mennyi vetőmagot óhajtanak beszerezni s illetve kiknek óhajtják azt szállítani, mert ezt ma előzetesen megmondani teljes lehetetlenség.

— Burgonya-küldemények bérmentése a téli hónapokban való szállításoknál. Az előző években szerzett tapasztalatok szerint gyakran fordultak elő olyan esetek, hogy az állomások által az illetékek átutalása mellett felvetj burgonya-küldemények a téli hónapokban a nagy hidegek miatt a szállítás alatt megfagytak. A rendeltetési helyre teljesen élvezhetetlen állapotban megérkezett ily küldeményeket a címzettek nem váltották ki és ennek folytán az árut meg kellett semmisíteni. Ilyen esetekben a fedezetlen szállítási illetékeknek a feladóktól való behajtása mindannyiszor hosszadalmas tárgyalásokat és eljárást igényel, mi mellett ily tárgyalások gyakran nemleges eredménnyel járnak, amennyiben az illetékeket nem sikerül mindig az illető felektől behajtani. Hasonló nehézségek elkerülése és a vasut anyagi károsodásának megóvása érdekében a magyar királyi államvasutak igazgatósága utasította az állomásokat, hogy burgonya-küldeményeket a téli hónapokban, midőn is az ilyen

küldemények könnyen ki vannak téve a megfagyás okozta megromlásnak, a vasuti üzlet-szabályzat 69. §. 1) pontjában foglalt határozmányok alapján, csakis a fuvardíjak előrefizetése mellett vegyenek fel szállításra és pedig tekintet nélkül arra, hogy azok zsákokba csomagolva, avagy ömlesztett állapotban kerülnek-e szállításra.

— Rézgálic helyett cinkgálic. A Borászati Lapokban Széki János selmechányai főreáliskolai tanár gondos mérlegelés után azt ajánlja, hogy rézgálic helyett cinkgálicot használjanak a szőlősgazdák permetezés céljára. Ezen eljárás előnye, hogy a permetezőszerekkel való ellátás tekintetében beláthatatlan ideig függetlenül volnánk a külföldtől s gazdáink a rézvegyületeknél jóval olcsóbb és megbízható összetételű védekezőszerhez jutnának. Ugyanis a cinkgálic normális viszonyok mellett is alig egyhátod annyiba került, mint a rézgálic. A cinkgálic legnagyobb részének tisztaságát pedig az állami előállítás biztosítja. Az utóbbi években a permetezéshez hazánkban elhasznált rézvegyületek értékét évenként mintegy négy millió koronára becsüli; ugyanannyi cinkgálic értéke azonban csak mintegy 600—700 ezer koronára rugna, tehát a különbözet a magyar szőlősgazdák javára esnék, a cinkgálicért kiadott pénzösszeg is az országban maradna.

A dohánytermelés feldolgozásának biztosítására az Országos Magyar Gazdasági Egyesület azzal a kérelemmel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy a dohánykulturában jártas orosz hadifoglyok kizárólag a dohánytermesztők rendelkezésére bocsáttassanak. A népfelkelési behívások folytán ugyanis a dohánykertészek jelentékeny része szintén hadbavonult és a dohánytermesztők abban a helyzetben vannak, hogy megtermesztett, letört és megszártított dohányaik kiválogatása, feldolgozása és a dohánybevéltő hivatalhoz való szállítása kellő munkások hiányában kérdésessé vált és az a veszedelem fenyegeti őket, hogy megtermesztett dohányjuk, a feldolgozó munkások hiánya miatt, kárba fog veszni. Ezen a helyzeten mielőbb feltétlenül segíteni kell. Elsősorban természetesen legcélszerűbb volna, hogy ha a hadvezetőségnek kieszakölhető volna az, hogy a hadbavonult dohányos kertészek és a dohánytermesztéssel foglalkozó kisgazdák december és január hónapokra, amidőn a dohány válogatása csomózása, bálozása és a dohánybevéltő hivatalba való szállítása történik, tényleges katonai szolgálat alól szabadságoltatnának. E mellett azonban szükséges volna az is, hogy a hadifogolytáborokban levő azok a hadifoglyok, akik hazájukban dohánytermesztéssel foglalkoztak — és ilyen az orosz foglyok között nagyon sok van — kiválogattassanak és az eddiginél kisebb (5—10-es) csoportokban a kérelmező dohánytermelőnek átengedtesse és pedig ne csak rövid időre, hanem hadifogságuk egész tartamára, hogy most elvégezvén a dohány elkészítésének munkálatait, annak befejezése után azonnal hozzáfoghassanak az 1916. évi dohánytermesztés előkészítéséhez és a nyár folyamán állandóan foglalkozhassanak az 1916. évi dohánytermesztésével. Ezen segítő eszköz talán némiképpen könnyíteni fog a dohánytermelők helyzetén, amennyiben munkáskezekhez juttatja és így abba a helyzetbe hozza őket, hogy a dohánytermesztést lehető terjedelemben fenntartsák.

— Kiviteli tilalom Bulgáriában. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum jelentése szerint a

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Rácz-almási Prigyeessy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

3005

Vagy bíztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételke mellett: tűz- és robbanási, belőrszes lopás, balcseli, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elerési valamint kiházásitási esetekre és magas kamatozássu életjáradékokra

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:
Gr. Bethlen... tós. választm. tag. Bács-Kulai Szekula Ákos vezérfelügyelő

bolgár kormány a következő áruk kiviteit tiltotta meg: disznósír, lencse, burgonya, borsó, hagyma, foghagyma, só, savak, tea, borok, rakia, mindennemű szesz, mindennemű tüzelőanyag, szalma, dara, árpa és rozs, valamint csomagoló ládák készítéséhez szolgáló deszkák.

— **Állatszámítás Németországban.** December elején az egész német birodalomra kiterjedő állatszámítást tartanak, a mely a lovakat, szarvasmarhát, juhot, sertést és kecskét öleli fel. A számítást a rendőrhatalóságok végzik.

— **Naponta öt disznó.** Zombor város ügyesen oldotta meg az élelmiezi kérdést. Junius elején 700 darab sertést vásárolt, élősúlyát 3 korona 50 fillérért s 26 koronájával rekvirált kukoricán meghizlalta őket. Most naponta öt hatalmas sertést vágnak le a városi üzletben. A legelsőrangú sertéskarajt négy koronáért mérik, a többi részt 3 korona 50 fillérért, a hájat 5 koronáért, a zsír kilogrammját pedig 5 korona 50 fillérért árúsítják. A város emellett háromszázezer koronát nyer a sertéseken.

A LAPPÉLÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGALCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZOINTÉZET Kérjen ajánlatot

Keresek egy egyszerű, a kertészet minden ágában gyakorlattal bíró

kertészt

3230

Cím: a kiadóhivatalban megtudható

Lóvasalásban járt a s kovács-mester keresztek.

Ajánlatok:

Belle László gazdatiszt Magyarcsesztve címére küldendők.

3232

Nagyobb gazdaságokban, több éven át alkalmazásban volt

ISPÁN

ki jelenleg is kisebb birtokot tart bérben,

ujévre

megfelelő állást keres.

Címe:

György Antal, Magyarsárd,

u. p. Magyarnádas. 3231

Gróf Mikes Ármin ur ömeltósága zabalai uradalmában 1916 január 1-től felvétetik egy tisztességes, józan életű, hadmentes

gazdasági gyakornok

és egy

számadó kanász.

Akik ezen állásokra pályázni óhajtanának, kérésüket fizetés igényeik megjelölésével legkésőbb folyó évi december 20-áig az alólirott intézőséghez nyújtsák be.

Rokkant katonák előnyben részesülnek. Zabola, 1915. nov. 7.

Teljes tisztelettel

Gróf Mikes Ármin uradalmi intézősége. DEÁK.

3229

Keresek

egy ügyes, a gazdaságban teljesen jártas

ispánt

Czim: a kiadóhivatalban.

3226

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

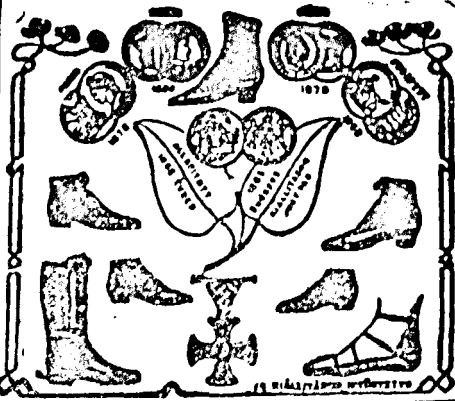
tresort tart a közönség rendelkezésére.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

3008

Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábára találó cipő neküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.